

världen & vi

EN TIDNING AV OCH FÖR ELEVER MED SVENSKA SOM ANDRASPRÅK, NR 3, 2024

"TACK", OUSMANE, SENEGAL

"VÄNTA", GELILA, ETIOPIEN

"HEJ", SU, THAILAND

MIN KULTUR, MIN IDENTITET

"JÄTTEGLAD", KAMAL, INDIEN

"KANSKE", SHAMIM, IRAN

"VAD VILL DU GÖRA?", ERINAH, UGANDA

"TACK GUD", AHMAD, AFGHANISTAN

"HÖR DU MIG?" ESTHER, KONGO

"KOM HIT", HABTU, ERITREA

KROPPSSPRÅK
OCH KULTUR:
LÄS MER PÅ BAK-
SIDAN!

Vi är individer - som påverkas mycket av andra

Människan är en social varelse, som påverkas mycket av vilka vi har runt omkring oss. Vi influeras av och anpassar oss till andra. På så sätt förs traditioner, beteenden och tankesätt vidare, mellan människor och mellan generationer. Det kan handla om allt från vilka gester man använder när man kommunicerar, till hur man begraver anhöriga som dött.

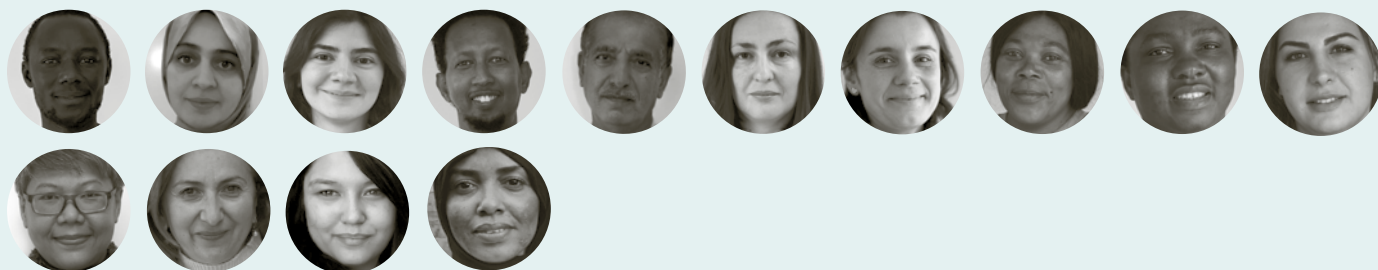
I denna tidning kan du läsa många olika personers reflektioner om kultur. Hur det påverkar vilka högtider man firar, hur man ingår relationer och äktenskap, hur man förhåller sig till tid. Och mycket mer. Trevlig läsning!

FÖLJ VÄRLDEN&VI!

Se hur redaktionen arbetar och delta i diskussioner genom att följa oss på Instagram och Facebook.

REDAKTIONEN Världen&vi

FATIMA GRÖNBLAD
- CHEFREDAKTÖR, LAYOUT
fatima.gronblad@abfvux.se
FREDRIK HARSTAD - REDAKTÖR
fredrik.harstad@abfvux.se

REDAKTION
OUSMANE NIAN
RAZIA
AYSU SEN
ABDIRAHIM ABDULAH
AHMAD SEDIQ
ANNA HORIDINSKA

CASSIANA GABRIELLI
ESTHER KATUNGA
ADENIKE ADEBAYO
MAHSA MOSAPOUR
SU MAKELA
TAGUHI SAHAKYAN
DEIDRÉ SCHNETLER
GOLBAK SAEDY
MISKI ALI
AYAN ABDI ALI
WAJIHA KARIMI

Världen&vi görs av elever som studerar sfi eller svenska som andraspråk inom ABF Vux.

Läs mer och beställ tidningen:
varldenochvi.se

Vill du skriva eller fotografera för tidningen? Kontakta chefredaktör
fatima.gronblad@abfvux.se

Då blev jag förvånad

Vad man får syn på i möte med nya kulturer beror på vad man är van vid sedan tidigare. Läs några personers berättelser om vad som gjorde dem förvånade när de flyttade till Sverige.

Bara kaffe till gästerna

I mitt hemland Pakistan är gäster jättevälkomna. Om det är tid för måltid när gäster kommer lagar vi många olika maträtter och serverar generöst. Här i Sverige är gäster välkomna men svenska människor förbereder inte så mycket, bara en kopp kaffe om de vill. De är lite konstigt för mig eftersom jag tycker att gästfrihet betyder att värdarna har förberett mat eller fika. Jag tycker att mat för människor samman och är en bra möjlighet att träffas.

HAMADAH ARSHAD

Tyst och lugnt på bussen

När jag kom till Sverige för första gången, var det många saker som förvånade mig. En av de största överraskningarna var hur tyst det är på många platser. I kollektivtrafiken, till exempel, pratar folk sällan högt. De flesta sitter med sina telefoner eller böcker och respekterar varandras tystnad.

EGLENTIN KORITA

Inga kontanter, bara kort

När jag flyttade till Sverige blev jag förvånad över att allt är kontantlöst. Här använder alla kort för att betala, även för små köp. I Ukraina använder vi fortfarande kontanter mycket. Det känns konstigt att inte behöva ha kontanter på sig.

ROMAN O

Då blev jag förvånad

Vänliga hej på promenader

När jag går en promenad ute, säger man "Hej" till alla man möter. Från små barn till gamla människor, de hälsar andra med vänlighet. Det imponerar på mig. Jag tror de varma hälsningarna hjälper till att förändra någons dag.

ANUSHIKA SENADHEERA

Många olika religiösa rum

Jag kom till Sverige för sju år sedan. Det första jag lade märke till var hur fritt Sverige är. Överallt där jag gick såg jag bönerum av alla trosriktningar. Det gillade jag mycket.

ADISA DZIHIC-SOLO

Alla kan veta var jag bor

Jag har bott i Sverige i ungefär tre år nu, men jag är fortfarande förvånad över hur personlig information är offentligt tillgänglig här. Som tysk är det något jag fortfarande har svårt att vänja mig vid. Det känns osäkert, och jag känner mig sårbar när jag vet att vem som helst lätt kan ta reda på min födelsedag och till och med min adress.

NELE PETERS

Tråkiga färger på kläderna

I mitt hemland Indien har man på sig färgglada kläder. Här finns det bara bruna, svarta, vita och grå kläder. Nu är jag en av dem, för jag vill inte se annorlunda ut, och massa kläder i affären är inte färgglada.

ISHWARY PINDORIA

Pappor hemma med barn

Jag tyckte att det var intressant när jag såg män med barnvagn på gatan. Att de tar ledigt från jobbet för att vara hemma med barn medan deras partner jobbar.

AFARIN HOSSEIN NIA DAVATGAR

Naket i omklädningsrummet

När jag kom till Sverige blev jag chockad av kulturskillnaderna. Jag och mina barn gick till simhallen och jag såg att människor var nakna. Det fanns inget privat omklädningsrum för att byta kläder eller duscha. Jag kände mig obekvämt.

MAHSA MOSAPOUR

Inget konstigt att dejta flera samtidigt

En sak som definitivt har gjort mig förvånad sedan jag flyttade till Sverige är dejtingkulturen här. Det är jätteannorlunda mot att dejta jämfört med mitt hemland Tjeckien. Jag tror att tjejer fortfarande är ganska gammaldags och lite traditionella när det kommer till dejting.

I Tjeckien brukar vi inte gå runt och dejta flera personer samtidigt för att öka våra chanser att hitta den perfekta matchningen. Oftare håller vi oss till personen vi träffat först, om det fungerar. Jag antar att vi kanske fastnar snabbare och lättare. Däremot anser jag att det är tvärtom i Sverige.

Jag tycker att svensk dejtingkultur är mycket mer avslappnad och liberal. Svenskar gillar att utforska vad som finns ute på "dejtingmarknaden" innan de fattar ett beslut och förbinder sig till någon mer seriöst. De tenderar att dejta flera personer samtidigt och jämföra dem med varandra för att hitta den mest passande matchen för sig själva. Det är inte så mycket engagemang inblandat i början, vilket anses vara normalt.

Jag tycker att svenskarnas sätt att dejta faktiskt är ganska smart. Man får utforska och prova olika relationsdynamiker för att bestämma vad som fungerar bäst.

JANA MASTALIROVA

LYSSNA!

Relationer och familj i olika kulturer

NYA ORD

RYMMA

Lämna en plats utan att någon märker det.

MÄRKLIG

Ovanlig och intressant.

NYFIKEN

Som vill veta något och ofta frågar.

Frihet att välja partner själv i Sverige

När en tjej ska gifta sig i mitt hemland Afghanistan sker det på vissa ställen genom arrangerade äktenskap med familjens godkännande och utan att tjejen bestämmer. En kille kan däremot bestämma själv vem han vill gifta sig med. Då går killens familj och pratar med tjejens familj. Han får inte prata med tjejen själv.

I Sverige kan både tjejer och killar bestämma själva vem de vill leva med, utan att familjen bestämmer åt dem. Man kan vara sambo, särbo, gift, ihop eller leva ensam. I mitt hemland kan man inte vara sambo, särbo, ihop eller

bo ensam. Man kan bara vara gift.

Om en tjej själv väljer att gifta sig med en kille och familjen inte godkänner det och paret rymmer kan det bli konsekvenser. Om familjerna hittar dem finns det risk att de får ett straff eller dör.

Jag tycker att detta är fel eftersom det står i koranen att tjejen och killen ska se varandra innan giftermål och bestämma själva. Det är en dålig kultur som många följer.

RAZIA

Äktenskap en förening mellan familjer

I min kultur är äktenskapet inte bara en relation mellan en flicka och en pojke utan en förening av två familjer. Därför är familjens samtycke viktigare än pojkens och flickans samtycke. I vårt samhälle letar föräldrar efter en pojke och en flicka för äktenskap.

Nu i det moderna samhället, där några av våra seder förändras, accepterar

vissa föräldrar sina barns val. Men föräldrar brukar inte acceptera en sambo-relation.

I Sverige bestämmer killar och tjejer själva vem de vill gifta sig med eller leva med. Det är en stor skillnad mellan svensk och indisk kultur.

KAMAL KAUR

Ordet "sambo" var nytt för mig

När jag började på SFI lärde vår lärare oss ordet "sambo", och det ordet kändes mycket märkligt för mig. Jag blev nyfiken och undrade vad det betydde, så jag frågade min lärare. Hon förklarade det för mig.

Efter några månader förstod jag att det finns olika typer av relationer i Sverige. I mitt hemland Afghanistan har vi inte så många olika relationsformer. Där har vi i princip bara äktenskap.

WAJIHA KARIMI

LYSSNA!

WAJIHAS TEXT

I Syrien har äldre hög status

I Syrien har äldre personer en hög status, och familjen tar ofta hand om dem. Äldre personer uppskattas och respekteras högt, och familjebanden är starka. En negativ aspekt är att denna behandling kan variera mellan olika familjer. Vissa visar inte alltid respekt eller bryr sig om de äldre, vilket kan få de äldre att känna sig besvikna och ledsna.

I Sverige ges äldreomsorgen som ett stöd från samhället. Många äldre bor på äldreboenden och får avancerad vård med respekt för sina rättigheter. Detta kan vara positivt för dem som

känner sig önskad i familjen, då de får trygghet och stöd från samhället. Men det finns också negativa sidor – en del äldre kan känna sig ensamma och besvikna på sina barn, trots att alla deras fysiska behov tillgodoses.

Känslomässigt stöd är ofta viktigare än materiella saker, och när familjemedlemmar undviker sitt ansvar kan de äldre känna sig övergivna.

AHMAD HARIRI

Religion har mer inflytande i Etiopien

I Sverige har man frihet att uttrycka sig som man vill. Alla har rätt att identifiera sig som till exempel kvinna, man eller icke-binär eller att ha relation med någon av samma kön. Religionen och historiska traditioner har inte stort inflytande i samhället längre.

Men i Etiopien spelar religionen en väldigt stor roll och därför har man inte sexuell frihet. Man identifierar sig med könet man är född med och det går inte att förändra det. Dessutom är det olagligt att ha relation med samma kön.

GELILA BEYENE

Förvånad att barn kan flytta innan 18

Efter att jag bott i Sverige i en månad gick jag till ett språkcafé där jag träffade en kvinna som berättade lite om kultur och samhälle och annat. Jag blev förvånad när hon sa att i Sverige kan en pojke och en flicka bo tillsammans utan att gifta sig och att unga kan flytta hemifrån innan de är 18 år. I mitt hemland är det ovanligt och olämpligt att bo till-

sammans eller flytta hemifrån tidigt.

En annan skillnad mellan svensk kultur och kurdisk kultur är att vi har ett starkt socialt band till våra familjer och vår släkt, medan i Sverige verkar de banden inte vara lika starka.

GOLBAK SAEDY

NYA ORD

KÄNSLOMÄSSIG
Som har att göra med känslor.

TILLGODOSE
Ge någon vad hen behöver.

ICKE-BINÄR
En person vars könsidentitet inte är kvinna eller man.

INFLYTANDE
Makt som gör att man/något kan påverka någon/något.

LYSSNA!

AHMADS TEXT

Då blev jag förvånad

Kvinnor kör lastbil och svetsar rör

När jag kom till Sverige blev jag förvånad över hur många kvinnor som gör "mansjobb". I mitt hemland är det ovanligt att en kvinna kör lastbil, arbetar på en byggarbetsplats eller svetsar rör. Det är inte omöjligt men det är väldigt sällsynt.

Jag tycker att det är bra att det råder jämställdhet vad gäller yrke och arbete, för en person kan aldrig veta vad han är bra på om hen inte försöker.

JASMINA TONIC

FOTO: EDDIE LÖTHMAN

I Sverige ringer man och planerar i förväg

När jag kom till Sverige var det konstigt för mig att man behöver ringa och planera en dag när man vill träffa en kompis. Och det är mest på helgen isåfall. I Makedonien ringer man direkt på dörren och kollar om grannen är hemma. Det spelar ingen roll vilken dag det är. Man går ut ofta i Makedonien och dricker kaffe även om man tjänar mindre där, här i Sverige tjänar man mer, men man ses inte på café så ofta.

SASHKO KOSTADINOVSKI

Tar av skorna i hallen

Den av de saker som överraskade mig mest i Sverige var kulturen att ta av sig skorna när man går in i hemmet. I Brasilien, där jag växte upp, är det vanligt att gå in med skorna på, men här tar alla av sig skorna i hallen.

CARIME BOGNI

Punktlighet värderas högt i Sverige

En intressant skillnad jag har märkt mellan Sverige och andra kulturer jag har upplevt är hur man ser på tid och punktlighet, särskilt i arbetslivet och sociala sammanhang. I Sverige värderas punktlighet väldigt högt. Om du har ett möte klockan 9, förväntas du vara där precis i tid, eller till och med några minuter innan. Det anses respektfullt att hålla tider och visa att man värderar andras tid lika mycket som sin egen.

I många andra länder är synen på tid mer flexibel. Till exempel i vissa delar av Pakistan är det inte ovanligt att möten eller sociala sammankomster startar senare än planerat, och det ses inte som ett problem. Tiden ses där mer som ett riktmärke snarare än en strikt regel, och relationer och interaktioner kan vara viktigare än punktlighet.

MALIK SHAHJAHAN

Vanligare att vara sen i Sverige än i Japan

I Sverige hålls tiderna generellt sett väl, och punktlighet är vanligt. Men jämfört med Japan finns det vissa skillnader. I Sverige är förseningar på grund av trafik vanliga, medan kollektivtrafiken i Japan är känd för att vara extremt punktlig.

När man går på möten i Sverige är det vanligt att folk kommer några minuter sent och ibland tar en kaffe innan de börjar. I Japan däremot tenderar folk att komma till möten fem till tio minuter i förväg, och mötena är fria från distraktioner, med fokus på att få saker gjorda.

Förseningar i Sverige ses ofta inte som något stort problem, och inga betydande åtgärder vidtas för att kompensera för den tid som gått förlorad. Detta tankesätt kan förbättras för att värdera tid mer effektivt.

JAGADEESAN SUBRAMANIAM

LYSSNA!

En högtid som är viktig för mig

Firar thailändskt nyår i Sverige

Songkran är en väldigt viktig tradition för mig. I Thailand är Songkran viktig eftersom människor som arbetar i andra provinser får åka hem för att samla familjens medlemmar, på liknande sätt som här i Sverige på jul.

Songkran är det thailändska nyåret och hålls den 13-15 april varje år. De dagarna är viktiga inom buddhismen. Vi brukar gå till templet på morgonen, sedan leker vi vattenkrig med varandra. På kvällen går vi till templet igen för att stänka vatten på munkarna och de äldre. Man gör det för att få förlåtelse för saker som man gjort fel.

I Sverige har vi firat Songkran i templet men det inte är samma månad eftersom det är för kallt den månaden. Vi kommer att fira Songkran i sommar. Det är svårt att fortsätta Songkran-traditionen i Sverige för att kulturerna är olika.

WANWISA FJÄLLGÅRD HAMTHAISONG

Gör ett altare hemma

I mitt hemland har vi många fina traditioner men min favorit är dödens dag. Under den dagen tänker vi på de som har dött. Vi lagar mat som de älskade, gör ett altare med saker som de använde och ställer fram bilder på dem.

Här i Sverige gör jag ett altare. Det blir inte så många saker men jag försöker göra det jättefint. När jag gjorde mitt altare i år tänkte jag på mina farföräldrar och mina husdjur. I Mexiko tänker vi också på våra husdjur som är döda. Jag hade flera husdjur och de har en särskild plats i mitt hjärta.

MARTIN ISMAEL ESCOBAR CUENCA

LYSSNA!

Firar Yalda med melon och granatäpple

I Iran firar vi Yalda den 20 december, den längsta natten under året. Människor samlas i sina mor- eller farföräldrars hus. De äter olika maträtter, kakor, nötter och frukt, speciellt vattenmelon och granatäpple. När det inte fanns tv och modern teknologi brukade äldre berätta sagor för barnen. De läste också poesi från en populär poet som hette Hafez.

Nu firar jag Yalda-kvällen med mina vänner i Sverige. Vi samlas i en lokal och firar på samma sätt som vi gör i mitt hemland.

I Sverige firas midsommar, årets längsta dag. Det är intressant för mig. Midsommarfirandet är motsatsen till Yalda. Vi firar inomhus men svenskarna firar utomhus.

SHAMIM SHOKRANI

Svårt att fira mån-nyår i Sverige

Mån-nyår i Vietnam börjar i januari och är den viktigaste högtiden. För närvarande firar jag inte eftersom min familj inte är här. Jag känner mig väldigt ledsen när mån-nyåret kommer. Jag saknar min familj när jag måste vara borta från dem i ett främmande land för att arbeta. Ett land med en annan kultur än min.

Det finns två viktiga rätter på det nya året. Det är bräserat fläsk med ägg och bittermelon-soppa. Bräserat fläsk med ägg symboliserar balansen mellan yin och yang. Namnet på bittermelon-soppa förklarar ens önskan om att göra sig av med all sorg och olycka. Det gamla året kommer att passera och man välkomnar bra saker.

HO SAM HUONG

Canans son Furkan tillsammans med tomten.

Vi firar både eid och jul

I Turkiet firar vi Eid två gånger om året, det är viktiga högtider för muslimer. Innan Eid-al-fitr fastar muslimer i en månad som heter Ramadan. Efter Ramadan börjar Eid, och vi handlar mat, nya kläder och godis till barnen. På Eid-morgonen går männen till moskén för att be, och kvinnorna lagar traditionell mat och bakar efterrätter.

Jag tycker att det är lite svårt att fira Eid i Sverige eftersom vi inte har så många släktingar här. Men vi fortsätter att fira med några vänner och familj. När vi kom till Sverige lärde vi oss om jul och midsommar. Vi firar både jul och midsommar eftersom det är jätteroliga traditionella högtider, och mina barn gillar dem.

CANAN KAYA

Traditioner när någon dör

Inom buddhismen tror man på återfödelse

Enligt buddhismen tror man att det finns en återfödelse efter döden. Man tror också att nästa själ förändras beroende på de goda och dåliga saker man gör i livet. Till exempel om man är en mördare eller en tjuv kommer man kanske att återfödelse som ett djur efter döden. Man tror också att om många själar samlar på sig mycket förtjänster kommer det inte bli någon återfödelse.

Man utför antingen kremering eller begravning av hela kroppen efter döden. Det beror på familjens behov och situation. De som bor i städerna kremerar mer och de som bor på landsbygden begraver mer.

När en familjemedlem dör gör man så mycket goda saker som möjligt, till exempel att ge gåvor till munkar, släktingar, vänner och grannar. Man hoppas att den döde ska få en god själ genom att man ger gåvor.

THARANGA LAKMALI

Inte van vid att kroppar bränns

En gång när jag var på en begravning i Sverige blev jag förvånad när jag förstod att personen skulle kremeras efter begravningen. Jag var inte van vid det, för i mitt hemland Etiopien brukar man inte bränna döda människor. Begravningen kändes annorlunda för mig.

I Sverige är det dock ganska vanligt med kremering. Många väljer det för att de tycker att det är bättre för miljön och för att det finns begränsat med plats på kyrkogårdar.

Det var en ny upplevelse och något jag inte hade förväntat mig.

MISKI ALI

Urna med aska från en kremering.

Kroppens ben kastas i vattnet i kanalen

I mitt hemland Indien bodde jag i delstaten Punjab. Jag tillhör den sikhiska religionen där vi gör många ritualer från födsel till död.

När någon dör i vår religion läggs kroppen på sängen. Alla anhöriga informeras och man väntar tills de kommer. Under tiden sitter familjen nära den döda kroppen och gråter. När alla är samlade tvättar man kroppen och tar på nya kläder. Sedan lyfter fyra män kroppen och tar den till krematoriet och alla släktingar följer med. Den döda kroppen läggs på en vedhög och sätts i brand. Efter det tar man askan till Gurdwara Sahib, sikhernas heliga byggnad, och ber en sista bön så att Gud kan ge personen en plats vid hans fötter. Efter bränningen samlas den döda kroppens ben ihop och kastas i en kanal.

Jag tror att mänskligt liv bara ges en gång, så en person bör göra goda gärningar så att hen även efter sin död blir ihågkommen med glädje.

KAMAL KAUR

Hinduisk begravning i Kenya

Kremering är en viktig del av hinduisk kultur och religion, där kroppen bränns för att frigöra själen och underlätta dess övergång till nästa liv.

Jag kommer från Somalia och bodde i Kenya innan jag kom till Sverige. Kenya är bebott av människor från olika kulturer. Där jag bodde fanns ett stort indiskt tempel. En gång såg jag folk stå på gården vid templet. De tittade på en död människa som man eldade. Jag tyckte att det var hemskt. Det var en kremering som pågick. Jag har hört att deras religion säger att om personens huvud exploderar, tror de att hen har kommit till en bra plats. Om det inte händer, gråter de och tror att personen har hamnat i helvetet.

Detta visar hur olika vi människor bearbetar döden och livet efter detta.

AYAN ABDI ALI

Släkting fick muslimsk begravning i Sverige

I Sverige hålls ceremonier ofta i stillhet i kyrkan, där kroppen antingen jordbegravs eller kremeras. Jag var med om att en av mina släktingar här i Sverige dog. Vi utförde islamiska ceremonier för honom och begravde honom på en muslimsk begravningsplats. Det tog flera dagar innan han begravdes.

I mitt hemland Irak tvättar och sveps kroppen och begravs snabbt, oftast inom 24 timmar, med enkla böner. Gemensamt mellan mitt land och Sverige är respekten för den avlidne, men tidpunkten för begravning och hanteringen av kroppen varierar mycket mellan kulturer.

NOOR ABBOD

Samtal om stora frågor med nya personer

Träffar och kurser där du pratar med människor som är olik dig själv, om meningsfulla ämnen. Det organiseras av föreningen Lärolika. Några medarbetare från Världen&vi var med på en träff och fick chans att prata om livet och döden med nya personer.

Det är onsdagskväll och en grupp på elva personer har samlats på Världskulturmuseet i Göteborg. Träffen börjar med att vi samlas i en ring. Karin Bruce, en av dem som driver Lärolika, hälsar välkommen och berättar.

– Vi gör olika aktiviteter inom Lärolika. Allt handlar om möten för att prata med personer som jag annars inte pratar med, om viktiga frågor som jag kanske annars inte pratar om.

Tanken är att lära av varandra, förklarar Karin.

– Om jag delar mina tankar och perspektiv, och ni delar era, då får vi höra olika saker. För vi lever olika liv. Då kan man lära sig mycket.

Efter introduktionen delas vi in i par och får varsin liten papperslapp med tre frågor. ”Vad är viktigast i ditt liv just nu?” ”Berätta om något roligt du har varit med om i ditt liv?” ”Vad är svårt med att leva?”. Det tar en liten stund att komma i gång, men snart är alla indragna i engagerade samtal.

Träffarna med Lärolika har olika teman. Just denna kväll handlar det om stora frågor - om liv och död och existens. Detta kopplat till en utställning på Världskulturmuseet. Andra gånger kan det handla om exempelvis samhälle och makt, lärande och utbildning, kultur och kreativitet.

Karin Bruce berättar att idén till Lärolika föddes för drygt tio år sedan, ur en känsla av frustration.

– Det började när jag var föräldraledig och var hemma mycket. Jag såg då att de runt omkring mig var väldigt lika mig. Jag bor i ett område i Stockholm där de flesta är svenskar och tillhör medelklassen. Jag tyckte inte att jag pratade om så spännande saker med de jag träffade. Så jag såg till att söka mig till andra områden i stan, och jag upptäckte att jag fick mer spännande samtal då.

Idén med Lärolika är att skapa en plattform för att människor ska kunna möta och samtala med personer som är olika en själv. Det är ett enkelt och effektivt sätt att lära sig nya saker, menar Karin Bruce. Samtidigt tror hon att det kan bidra till att skapa ökad känsla av trygghet i samhället.

– Det finns mycket fördomar och rädsla. Jag tror att jag blir mer trygg om jag känner folk som lever andra liv än jag själv.

TEXT OCH FOTO: FATIMA GRÖNBLAD

Vad tyckte du om samtalen och upplevelsen?

Su Makela:

Jag gick dit och tänkte mest att jag skulle träna svenska. Men när jag var där kände jag att det var en underbar upplevelse. För att jag kunde dela information med andra personer som hade liknande erfarenheter och idéer. Jag kände mig inte ensam längre.

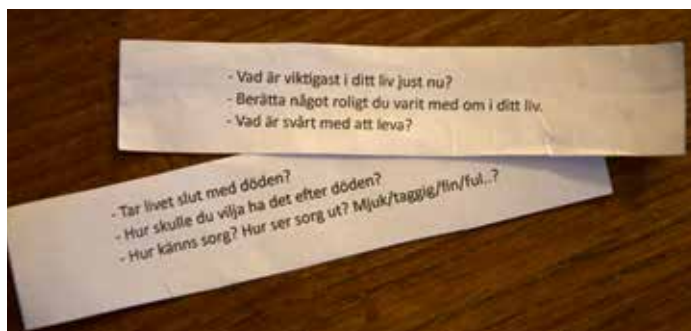
Anyang Li:

Det var lite nervöst först. Men det var också jätteintressant. Jag tyckte att det var särskilt fascinerande att prata med andra om döden. Vad man tänker om döden, om man tror att det finns liv efter döden. Det är ett tufft ämne, men det är skönt att kunna prata om det.

Miski Ali:

På mötet pratade vi om vad som händer efter döden, sorg, framtidsdrömmar och hopp. Vi pratade om vad som är viktigast i våra liv nu och delade roliga minnen. Samtidigt reflekterade vi över livets svårigheter. Det var jättekul.

Några av samtalsfrågorna under kvällen

Karin Bruce, grundare av Lärolika.

VAD ÄR LÄROLIKA?

Lärolika är en förening som skapar unika möten och samtal mellan människor som finns i samma stad, men som lever olika liv och har olika bakgrunder. Sedan Lärolika startades 2014 har cirka 1 000 personer deltagit.

Föreningen anordnar olika aktiviteter i Stockholm och Göteborg, som alla bygger på att deltagarna lär sig av varandra.

- Kurser – en grupp med 10-20 olika personer träffas tre gånger för att byta erfarenheter och reflektera om olika frågor tillsammans.
- Bordssamtal – träffar runt ett middagsbord där en person bjuder andra hem till sig. Varje deltagare tar med sig en frågeställning som man vill prata om med nya människor.
- Boksamtal – en träff där personer från olika delar av Sverige eller världen tar med en bok som de berättar om (på engelska).

Krockar och möten mellan kulturer

NYA ORD

UTMANING

Något som kräver mycket och är intressant.

PROFET

En person som har ett budskap från gud.

FÖREBILD

En sak eller en person som man försöker likna.

ANHÄNGARE

En person som stödjer och säger ja till någon/något.

Kulturkrockar - utmaningar att lära sig av

Kulturkrockar har funnits länge. Så länge människor har rest till nya platser har olika kulturer mötts och blandats. Med denna text vill jag påminna oss om att vi alla kan lära oss något nytt från varandra. Det kan ibland vara svårt att förstå varandras kulturer, men ofta går det bra om vi visar förståelse och respekt och försöker anpassa oss.

Ett ämne som ofta kommer upp i samtal om kulturkrockar är homosexualitet. I Europa har det blivit en del av kulturen, men i många andra länder är det något som inte accepteras, även om det existerar. Min första kulturchock upplevde jag när jag kom till Europa och såg två män hålla varandra i handen, kramas och kyssas. Jag minns fortfarande tydligt hur jag reagerade.

Jag hade redan en familj när jag kom till Sverige, men de är inte muslimer som jag. Ändå firar vi deras högtider tillsammans. Jag gör det för att umgås

och visa respekt för det land där jag nu bor. På samma sätt respekterar de mig och min religion, så ibland äter vi inte samma mat eller dricker samma dryck. Jag dricker till exempel inte alkohol.

Jag ser de profeter som rest i världen som förebilder, för de skapade sina liv på andra platser och lyckades anpassa sig och lära sig nya kulturer. Jag tar som exempel de två sista profeterna Jesus och Mohamed. Jesus sa till sina nära anhängare att var du än befinner dig så döm aldrig någon genom deras kultur eller sätt att leva på.

Och profeten Mohamed sa till sina anhängare att gå och söka kunskapen ändå borta i Kina, som på den tiden var det som de trodde låg längst bort. Jag tolkar det som att man passerar många kulturer och sätt att leva på och man måste lära sig att anpassa sig och respektera andra.

OUSMANE NIANG

Ousmane under ett midsommarfirande tillsammans med sin svärfar Conny.

Ubuntu ett osynligt band i Sydafrika

Sydafrika kallas ofta ”Regnbågsnationen” på grund av sina många olika kulturgrupper. Sydafrika har en filosofi som binder samman alla dessa grupper, och den kallas Ubuntu (oo-boon-too).

Ubuntu betyder ”Jag är för att vi är”. Det handlar om att vi alla hör ihop, och att vi bör visa vänlighet och respekt mot varandra. Ubuntu visar att vi blir starkare tillsammans när vi hjälper och stöttar varandra. Tänk på ubuntu som ett osynligt band som binder oss samman – när du gör något bra för någon annan, hjälper du också hela samhället.

Ubuntu kan också hjälpa oss att förstå svensk kultur och passa in bättre i den.

I Sverige är det viktigt att vara en del av gemenskapen och visa respekt för andra. Genom att delta i traditioner som fika och midsommar, och genom att hjälpa samhället med till exempel volontärarbete eller att gå med i lokala föreningar, kan du bygga starka relationer och bli en del av gemenskapen.

Att lära sig svenska och visa intresse för svensk kultur är också ett bra sätt att skapa kontakt och känna samhörighet med samhället – precis som ubuntu lär oss.

DEIDRE SCHNETLER

Uppskattar kulturell mångfald i Sverige

När det var bestämt att jag skulle flytta till Sverige sökte jag information om landet. Det var spännande att läsa och lära mig om bland annat vanor, platser och matkultur i Sverige. Som en nyfiken person gillar jag att lära känna nya saker.

När jag sedan kom till Sverige upptäckte jag att det förutom svensk kultur finns influenser från flera olika länder. Detta för att Sverige är en plats där det finns många invandrare. Det finns en kulturell mångfald när det gäller till exempel mat, kläder, vanor, språk. Jag blev förvånad över denna mångfald. I början är det svårt att vänja sig med olika kulturer, men jag tycker att det är en värdefull miljö som gör att människor kan uppleva och utveckla sig mer. Jag tänker också att kulturer alltid har influerats av varandra och hela tiden fortsätter utvecklas i ett sådant samspel.

När man lär känna skillnader kopplade till olika länder och folkgrupper, kan man få bättre förståelse och bygga tolerans mot andra. Att leva i ett kulturellt mångfaldigt samhälle är viktigt för att skapa en respektfull miljö och bygga ett mer tolerant samhälle. Jag kan märka det i min sons skola till exempel. Det är en miljö där barnen naturligt möter olika kulturer genom att dela vardag med varandra. Det gör att de kan utveckla sin förståelse och tolerans.

Ofta tänker man på svårigheter när man kommer hit, men jag tycker att människor som lever i Sverige bör värdera möjligheten att upptäcka nya kulturer. Människor bör ta vara på den här chansen för att få kunskap av olika kulturer och folkgrupper. Det kan stärka toleransen i samhället och kanske även visa för världen att det är möjligt.

CASSIANA GABRIELLI

NYA ORD

OSYNLIG

Som man inte kan se.

GEMENSKAP

En känsla av att höra ihop med en grupp människor.

SAMHÖRIGHET

En känsla av att höra ihop med någon/något.

MÅNGFALD

Många olika av något.

SAMSPEL

Hur olika personer eller delar fungerar tillsammans.

LYSSNA!

DEIDRES TEXT

Ordet är fritt - berätta din åsikt!

NYA ORD

ANLEDNING

En förklaring till att något är på ett visst sätt.

GÅ TILL SPILLO

Försvinna eller förloras.

TILLHÖRIGHET

När man tillhör en viss grupp.

TONFALL

Ett sätt att variera tonen när man talar och till exempel visar vad någon tycker eller känner.

Prov på engelska för invandrade läkare

Läkare som flyttar till Sverige från ett annat land måste göra flera prov på svenska. Då måste man först lära sig svenska och sen få svensk medicinsk legitimation. Det tar lång tid. Om det skulle vara möjligt att skriva prov på engelska, skulle man kunna börja jobba som läkare i Sverige mycket snabbare.

Först och främst, när man behöver gå till läkare i Sverige är det ofta lång väntetid. En av anledningarna är att det inte finns tillräckligt många läkare. Om de invandrade läkarna kan få sin medicinska legitimation snabbare tack vare prov i engelska, kan de börja jobba. Det skulle hjälpa för att minska kötiderna.

För det andra, när en läkare med mycket erfarenhet gör andra jobb, inom exempelvis restaurang, går talang till

spillo. Sverige kommer inte att få ut det bästa från dem.

Ett argument mot att få göra prov på engelska är att alla inte pratar engelska i Sverige. Men det skulle kunna finnas två köer. Om du kan prata engelska kan du få en plats i kön med invandrare läkare. Det finns också många invandrare som inte pratar svenska. De kan gå till invandrade läkare, vilket skulle minska kötiderna för människor som bara pratar svenska.

Om invandrade läkare kunde få sin medicinska legitimation snabbare med prov i engelska så skulle det både förbättra dessa läkares liv och hjälpa Sverige.

ISHANKA WASALAGE

Vi behöver prata om diskriminering

I Sverige finns det frihet att visa sin kulturella tillhörighet. Samtidigt finns det folk som inte respekterar invandrare. Frågor som "varför kom du till Sverige?" kan vara ett tecken av nyfikenhet och intresse, men brukar ha ett diskriminerande tonfall.

Jag gillar att träffa nya människor och få nya vänner, men jag upplever mycket diskriminering också. Tyvärr har jag hört svenskar som säger "invandrare och turister är samma sak" och "jag vis-

ste inte att invandrare betalade skatt". Sådana uttalanden innehåller rasism, kulturella stereotyper och okunnighet. Dessutom kan de leda till allvarliga sociala konsekvenser. Till exempel, mer segregation och våld mot invandrare.

Det är jätteviktigt att vi diskuterar erfarenheter av diskriminering i Sverige för att undvika mer orättvis behandling av oss invandrare.

TAYNA SANTIAGO

LYSSNA!

TAYNAS TEXT

Skrik inte i telefonen på bussen

Ofta när man åker buss eller spårvagn tvingas man lyssna på andra människors musik eller högljudda samtal.

För det första, alla som åker kollektivt vill bli respekterade. Det betyder att folk inte kan skrika eller prata för högt, för de inte är ensamma på bussen.

För det andra, du behöver inte ha ditt privata samtal med högtalare på. Ingen

vill höra din musik heller.

Slutligen, jag tror inte att det är så svårt att prata med normal volym i mobilen eller med vänner.

Till alla, tänk noga nästa gång du svarar i mobilen på bussen.

BEATRIZ TAVARES SILVA

Alla traditioner är inte okej

Det finns en gräns för vad man kan acceptera när det gäller kultur och religion. Alla traditioner är inte okej om de skadar andra eller bryter mot mänskliga rättigheter.

Till exempel, om en tradition innebär våld eller diskriminering, då måste man ifrågasätta den. Det är viktigt att

skydda människors frihet och rättigheter.

Vi ska respektera olika kulturer, men samtidigt måste vi säga ifrån när något inte är rättvist eller skadar andra.

MALIK SHAHJAHAN

Stoppa barnäktenskap och könsstympning

Det finns kulturella traditioner för barnäktenskap eller kvinnlig könsstympning. Dessa praktiker är djupt rotade i vissa kulturer och ses som traditionella, men de strider mot barns och kvinnors rättigheter och kan orsaka allvarlig fysisk och psykisk skada. Därför bör sådana traditioner ifrågasättas och motarbetas, även om de har en lång historia i vissa samhällen.

Det är möjligt att respektera en kultur övergripande, men fortfarande stå emot praktiker som innebär förtryck eller skadar individers välbefinnande och frihet.

HANIEH MOHEBI

NYA ORD

IFRÅGASÄTTA
Säga att man inte tror på någon/något.

KÖNSSTYMPNING
Att man skadar eller skär bort delar av de yttre könsorganen.

FÖRTRYCK
När man får människor att lyda genom att använda till exempel hot och våld.

Vad tänker du? Dela med dig av dina tankar och åsikter genom en insändare!

Skicka din text till:
fatima.gronblad@abfvux.se

VILL DU
PRENUMERERA?
LÄS MER PÅ
VARLDENPOCHVI.SE

"DET DÄR VAR INTE BRA", TAYNA, BRASILIEN

"VA? VAD SÄGER DU?", TAGUHI, ARMENIEN

"VAD SPÄNNANDE", FATIMA, SVERIGE

"GRATTIS", ABDIRAHIM, SOMALIA

Våra gester speglar identitet och kultur

Vi kommunicerar inte bara med rösten utan också med hela kroppen. Hur vi säger saker med gester och miner beror på vilka vi är och vilket sammanhang vi kommer ifrån och är del av. En del gester är samma överallt, andra skiljer sig mellan länder och kulturer. Vilka av gesterna på bilderna känner du igen? Hur visar du själv samma betydelse?

Se också en film där personerna berättar om sitt kroppsspråk, samt en film där Su Makela berättar om leenden i Thailand. →

"JAG FRYSER", NAJAD ADAM, ETIOPIEN

"VANTA", SHIREEN ABI, IRAK

"WOW!", ABBAS SAFDARI, AFGHANISTAN